

world science. Abstracts of the 7th International scientific and practical conference. Perfect Publishing. Vancouver, Canada. 2020. Pp. 693-700. URL: <http://sci-conf.com.ua>.

4. Москвічова Ю.О., Бичок О.Р. Жанрово-стильові особливості фортепіанної спадщини Богдани Фільц. Сучасні тенденції підготовки майбутніх учителів трудового навчання та технологій, педагогів професійної освіти і фахівців образотворчого та декоративного мистецтва: теорія, досвід, проблеми: збірник наукових праць / О.В. Марущак (голова) та [ін.]. Вінниця: ВДПУ ім. М. Коцюбинського, 2024. Вип. 7. 294–296.

5. Садова Л. Роль фортепіанної музики Богдани Фільц у формуванні української піаністики. Молодь і ринок No2 (37), 2008. С. 28–31.

6. Сторонська Н. Фортепіанні цикли Богдани Фільц у професійній підготовці майбутнього вчителя музики. Молодь і ринок No2 (37), 2008. С. 66–69.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-546-7-30>

РОЗВИТОК ТАЛАНТІВ ЯК ЧИННИК ЗБЕРЕЖЕННЯ НАУКОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ УКРАЇНИ

Немченко Т. А.

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри економіки, менеджменту та комерційної діяльності,
Центральноукраїнський національний технічний університет
м. Кропивницький, Україна*

У сучасних умовах глобальної конкуренції знань та інтелектуальних ресурсів розвиток талантів стає стратегічною основою для збереження й примноження наукового потенціалу держави. Україна, маючи потужний академічний ресурс, опинилася перед викликами, пов'язаними, передусім, з відтоком кадрів, старінням наукової спільноти, недостатньою інтеграцією у світовий науковий простір і дефіцитом інноваційно орієнтованої молоді. За цих обставин проблема розвитку й утримання талановитих осіб набуває статусу національного пріоритету. Варто підкреслити, що талант у науковій сфері – це не лише індивідуальна здібність до створення нового знання, а й соціальний ресурс, який формує інноваційний потенціал держави, а відтак політика підтримки наукових талантів має охоплювати всі рівні освітньо–наукового процесу – від раннього виявлення здібних здобувачів освіти до створення умов для реалізації творчого потенціалу вчених. Наголосимо, що важливо не лише «виросувати» нове покоління дослідників, а й створювати середовище, у якому наука стає соціально

престижною, матеріально забезпеченою та суспільно значущою діяльністю [1].

Одним із критичних аспектів сучасної української наукової системи є розрив між потенціалом молодих науковців і можливостями для їхнього розвитку. Зокрема, незважаючи на високий рівень академічної підготовки, значна частина талановитої молоді мігрує за кордон або змінює сферу діяльності через відсутність мотиваційного середовища, належної оплати праці та перспектив кар'єрного зростання, що в свою чергу актуалізує необхідність розроблення політики «утримання талантів». Маємо зауважити, що ефективна система підтримки талантів ґрунтується на трьох взаємопов'язаних принципах: виявлення, розвиток, утримання. На етапі виявлення важливо формувати механізми ранньої ідентифікації обдарованої молоді через конкурси, олімпіади, наукові гуртки, менторські програми. На етапі розвитку – забезпечувати можливості для здобуття якісної освіти, участі в дослідницьких проєктах, міжнародних стажуваннях, грантових програмах. Утримання талантів, в свою чергу, передбачає формування сприятливого середовища для наукової діяльності – стабільного фінансування, справедливої винагороди, академічної свободи, міждисциплінарної взаємодії та визнання досягнень учених у суспільстві.

Розвиток талантів є невід'ємним елементом національної науково-інноваційної політики. Ключову роль тут відіграє взаємодія університетів, науково-дослідних інститутів та бізнесу. Саме в таких «трикутниках знань» відбувається трансфер інновацій і формування нового типу науковця – не лише дослідника, а й креатора, підприємця, візонера. В умовах переходу до економіки знань університети стають центрами розвитку людського капіталу, де формується культура дослідницької творчості, критичного мислення та соціальної відповідальності. При цьому, особливої ваги набуває питання соціальної екосистеми талантів – мережі інституцій, програм і практик, що підтримують розвиток здібних людей протягом усього життя. До цієї екосистеми мають входити фонди підтримки молодих учених, наукові хаби, інкубатори ідей, міжнародні партнерства, цифрові платформи комунікації науковців.

Не менш важливою є роль держави як системного координатора у сфері розвитку талантів. Зокрема, в даному ключі, варто наголосити на необхідності посилення національних програм підтримки молодих науковців, запровадженні грантів для фундаментальних досліджень, премій для інноваційних стартапів, забезпеченні сталого фінансування дослідницької інфраструктури. При цьому державна політика має базуватися не лише на економічних стимулах, а й на формуванні суспільної культури довіри до науки, піднесенні статусу науковця як стратегічного ресурсу розвитку нації.

Окремий вимір розвитку талантів – ціннісний та культурний. Талант потребує не лише матеріальних ресурсів, а й середовища, що підтримує креативність, сміливість думки, міждисциплінарність, відкритість до

нового. Саме гуманітарна складова – культура мислення, академічна етика, почуття наукової місії – є тими «невидимими активами», що формують духовну основу наукового поступу [2]. Відтак, збереження наукового потенціалу України неможливе без відновлення довіри до вітчизняної науки та престижу наукової праці. Важливо при цьому переосмислити роль науковця в сучасному суспільстві, як не просто виконавця експериментів чи аналітика даних, а, власне, творця нових знань, які формують майбутнє держави.

Відповідно, розвиток талантів – це не лише інструмент кадрового відтворення науки, а й основа національної стратегії виживання у світі знань. Інвестиції в людський інтелект – це найвищий рівень стратегічного управління майбутнім, а власне українська наука має шанс не лише зберегти свій потенціал, а й оновитися, якщо талант буде розглядатися не як випадкове явище, а як системна категорія державного розвитку, що інтегрує освіту, культуру, інновації й соціальну відповідальність.

Література:

1. Саюк М. Оцінювання дослідницької діяльності молодих вчених в контексті відкритої науки. *Оцінювання якості дослідницької діяльності університетів на основі принципів і підходів відкритої науки: монографія.* / І. Драч, О. Петроє, О. Бородієнко, Н. Приходькіна, І. Регейло, М. Саюк, О. Слободянюк; за ред. І. Драч, О. Петроє. Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2024. С. 106– 117. URL: <https://doi.org/10.31874/978–617–7486–47–2> 2024

2. Кравченко О., Кравченко Ю. Інвестиція в майбутнє: розвиток та утримання талановитих працівників. *Економіка та суспільство*, 2024. № 62. URL: <https://doi.org/10.32782/2524–0072/2024–62–71>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-546-7-31>

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ РЕЗИЛЬЄНТНОСТІ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ ЗАСОБАМИ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Ніколенко І. М.

*старший викладач кафедри терапії та реабілітації,
Навчально-науковий інститут охорони здоров'я
Національного університету водного господарства
та природокористування
м. Рівне, Україна*

Сьогодні проблема недостатньої рухової активності серед здобувачів вищої освіти набуває особливого значення в умовах інтенсифікації